

HISTÒRIA

del món contemporani

BATXILLERAT

Joaquim Prats
Enrique Moradiellos
Carlos Gil Andrés
María Pilar Rivero

Programa
Rosa Luxemburg

1. L'EUROPA DE L'ANTIC RÈGIM ... 10

1. L'economia	12
2. La societat estamental i els primers canvis	14
3. El sistema de govern	16
4. Els conflictes bèl·lics en l'Europa del segle XVIII	18
5. Els nous mons colonials	20
6. El pensament preliberal	22
Treballa els continguts	24
Treballa amb documents	26

2. LA CRISI DE L'ANTIC RÈGIM 28

1. La Revolució americana: el naixement dels Estats Units	30
2. La Revolució Francesa	34
3. L'imperi napoleònic	40
Treballa els continguts	44
Treballa amb documents	46

3. LA PRIMERA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL 48

1. Els orígens de la industrialització	50
2. Les revolucions agrària i demogràfica	52
3. La producció industrial	56
4. L'expansió de la Revolució Industrial	60
Treballa els continguts	64
Treballa amb documents	66

4. ELS ESTATS EUROPEUS: LIBERALISME I NACIONALISME ... 68

1. Les onades revolucionàries	70
2. El nacionalisme	76
3. Els conflictes europeus per l'hegemonia	80
Treballa els continguts	86
Treballa amb documents	88

5. ELS CANVIS EN LA SOCIETAT EUROPEA DELS SEGLES XIX 90

1. El desenvolupament de les ciutats	92
2. La vida de la gent: la burgesia i la classe obrera ..	94
3. El moviment obrer: origen i desenvolupament ...	98
4. Les ideologies obreres: marxisme i anarquisme ..	100
5. Les internacionals obreres	104
Treballa els continguts	106
Treballa amb documents	108

6. AMÈRICA: INDEPENDÈNCIA I CONSOLIDACIÓ DELS ESTATS 110

1. Els inicis de la independència de les colònies espanyoles	112
2. El virregnat de Nova Espanya: Mèxic	116
3. El virregnat de Nova Granada	118
4. El virregnat del Perú	120
5. Les repúbliques del riu de la Plata i Xile	121
6. El Brasil	125
7. Els Estats Units, la configuració d'una potència	126
8. El Canadà, l'últim Estat independitzat del nord	129
Treballa els continguts	130
Treballa amb documents	132

7. LA SEGONA REVOLUCIÓ INDUSTRIAL I L'IMPERIALISME 134

1. La Segona Revolució Industrial	136
2. El nou imperialisme del segle XIX	142
3. El repartiment d'Àfrica	144
4. L'imperialisme a l'Àsia	146
5. Les conseqüències de l'imperialisme	149
Treballa els continguts	150
Treballa amb documents	152

8. LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL (1914-1918) 154

1. Antecedents de la guerra	156
2. Les causes de la guerra	158
3. El conflicte bèl·lic: els contendents	160
4. El desenvolupament de la guerra	162
5. Les conseqüències de la guerra	168
Treballa els continguts	172
Treballa amb documents	174

9. LA REVOLUCIÓ RUSSA I LA UNIÓ SOVIÈTICA 176

1. La Rússia tsarista en vigílies de la Gran Guerra	178
2. La Revolució Russa de 1917	182
3. La creació del règim soviètic en temps de Lenin	186
4. El triomf de l'estalinisme	190
Treballa els continguts	192
Treballa amb documents	194

10. L'ECONOMIA D'ENTREGUERRES I LA GRAN DEPRESSIÓ 196

1. El reajustament de la postguerra 198
  2. L'expansió econòmica dels anys vint 199
  3. La societat dels anys vint 201
  4. La crisi del 29 i la Gran Depressió 204
  5. La recerca de solucions 207
  6. Causes i conseqüències de la Gran Depressió ... 210
- Treballa els continguts** 212
- Treballa amb documents** 214

11. L'ÈPOCA D'ENTREGUERRES: DEMOCRÀCIES I TOTALITARISMES 216

1. L'efímer triomf de la democràcia 218
  2. El feixisme a Itàlia 242
  3. El nazisme a Alemanya 226
- Treballa els continguts** 232
- Treballa amb documents** 234

12. LA SEGONA GUERRA MUNDIAL (1939-1945) 236

1. Les causes i els bàndols bel·ligerants 238
  2. La primera fase de la guerra (1939-1942) 242
  3. La lenta victòria aliada 246
  4. Les conseqüències de la contesa 250
- Treballa els continguts** 254
- Treballa amb documents** 256

13. LA GUERRA FREDA: UN MÓN BIPOLAR 258

1. Característiques i etapes de la Guerra Freda 260
  2. Esclat i consolidació de la Guerra Freda
(1945-1962)..... 262
  3. Els Estats Units i la Unió Soviètica
davant la Guerra Freda 265
  4. Distensió i coexistència pacífica (1962-1979) 270
  5. Esfondrament i caiguda de l'URSS (1979-1991) .. 274
  6. Les diferències entre els dos blocs 278
- Treballa els continguts** 280
- Treballa amb documents** 282

14. ÀSIA I ÀFRICA: DE LA DESCOLONITZACIÓ A LES NOVES POTÈNCIES 284

1. La descolonització i el Tercer Món 286
  2. El sud i el sud-est asiàtic 290
  3. L'Extrem Orient: la Xina i el Japó 292
  4. El desvetllament d'Àfrica 295
  5. El món islàmic 298
- Treballa els continguts** 302
- Treballa amb documents** 304

15. L'AMÈRICA LLATINA: SEGLES XX I XXI 306

1. Una societat desigual 308
  2. La realitat econòmica 311
  3. Una turmentada evolució política 313
  4. Segle XXI: consolidació democràtica
i avenç econòmic 316
  5. Tres camins diferents: Mèxic, l'Argentina
i Cuba 318
- Treballa els continguts** 322
- Treballa amb documents** 324

16. DE LA CEE A LA UNIÓ EUROPEA . 326

1. Els orígens de la Unió Europea 328
  2. La Comunitat Econòmica Europea 330
  3. La Unió Europea 334
  4. Europa en el segle XXI 336
- Treballa els continguts** 342
- Treballa amb documents** 344

17. EL MÓN ACTUAL 346

1. Evolució dels grans països asiàtics 348
  2. Els grans canvis a l'Europa comunista 352
  3. Els Estats Units en el nou escenari
internacional 357
  4. Guerres civils i conflictes entre estats a Àfrica .. 362
  5. La globalització 366
- Treballa els continguts** 370
- Treballa amb documents** 372

PRESENTACIÓ I ESTRUCTURA

OBERTURA DE LA UNITAT

Text introductor
que anticipa els nous continguts i els enllaça amb els anteriors.

Il·lustració que reflecteix alguns aspectes de l'època.

Índex dels temes principals de la unitat.

Eix cronològic que mostra els fets polítics i culturals relacionats amb el període.

Gran varietat d'imatges
mapes, fotografies, gràfics, dibuixos, etc.

Textos amb fets clau del període analitzat.

DESENVOLUPAMENT DELS CONTINGUTS

Cos central del text, redactat de manera didàctica i rigorosa.

La dona en la història.
Apartat en el qual destaquem el paper de dones rellevants.

TREBALLA AMB DOCUMENTS

Documents que analitzen diverses qüestions i en faciliten la comprensió.

Repertori de fonts documentals.
Organitzades temàticament i seqüenciades segons nivells de dificultat

ODS Vinculació de continguts amb objectius de desenvolupament sostenible

Tipologia de documents.
Se n'ofereixen de diversos tipus: documents escrits, fotografies, obres d'art, etc.

TALLER D'HISTÒRIA

Aquest apartat, que trobaràs al teu **Espai personal del web www.barcanova.cat**, constitueix un treball pràctic amb el qual aprendràs a analitzar els diferents tipus de fonts històriques i adquiriràs habilitats pròpies de la investigació històrica. Conté explicacions sobre la metodologia, un exemple desenvolupat i una proposta d'activitat.

Treball de recerca fent servir les fonts històriques.

Presentació del projecte.

Exemple.

Desenvolupament de les destreses pròpies de la disciplina a partir d'un exemple resolt

Passos que s'han de dur a terme.

Exercici pràctic a partir de la destresa analitzada.

CONTINGUTS

- Unitat 1.** Comentari de text
- Unitat 2.** Línia de temps
- Unitat 3.** Mapa conceptual
- Unitat 4.** Comentari d'un mapa històric
- Unitat 5.** Comentari d'una obra d'art
- Unitat 6.** Comentari d'una taula i d'un gràfic estadístic
- Unitat 7.** Elaboració d'un mapa històric
- Unitat 8.** Comentari d'un dibuix satíric
- Unitat 9.** Comentari d'un cartell de propaganda

- Unitat 10.** Comentari d'un objecte
- Unitat 11.** Comentari d'una fotografia
- Unitat 12.** Comentari d'un croquis o mapa de batalla
- Unitat 13.** Comentari d'una obra cinematogràfica
- Unitat 14.** Cerca de documents històrics a internet
- Unitat 15.** Exposició d'un tema històric
- Unitat 16.** Redacció d'un tema històric
- Unitat 17.** Realització d'un treball d'investigació històrica

PROJECTE DIGITAL

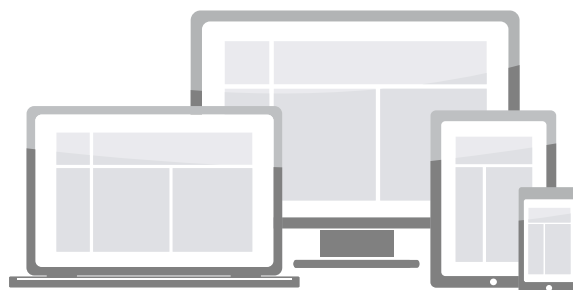
UNA RESPOSTA GLOBAL PER A UN ENTORN EDUCATIU DIVERS

La proposta digital de Barcanova és **EDUDYNAMIC**, un projecte digital complet que dona una resposta global a un entorn educatiu divers i dinàmic.

A partir d'un entorn senzill i intuïtiu, **EDUDYNAMIC** és un projecte digital multidispositiu i multisuport que s'adapta i es visualitza a totes les plataformes i a tots els entorns d'aprenentatge virtual (Blink Learning, Moodle, Alexia, Google Classroom, Clickedu, Office 365...).

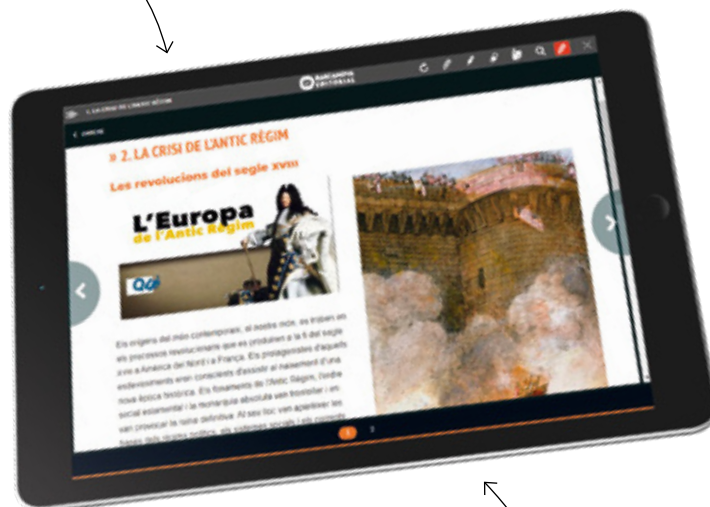
La diversitat i riquesa de recursos, des d'activitats interactives traçables a vídeos, presentacions i ludificació, fa d'**EDUDYNAMIC** un projecte digital actualitzat i complet pensat per canviar amb tu.

Integració a totes les plataformes i entorns EVA.

Compatibilitat i sincronització amb qualsevol dispositiu.

Gestió en línia de les activitats i tasques assignades als alumnes.

Amb suport paper o sense.

Continguts i eines per treballar *on-line* i *off-line*.

LES CLAUS DEL PROJECTE DIGITAL

VERSÀTIL

El projecte, adaptat a diferents enfocaments i necessitats, es pot utilitzar com a complement del llibre imprès o bé com a model autònom per a les aules més digitalitzades.

INTEGRACIÓ I SINCRONITZACIÓ

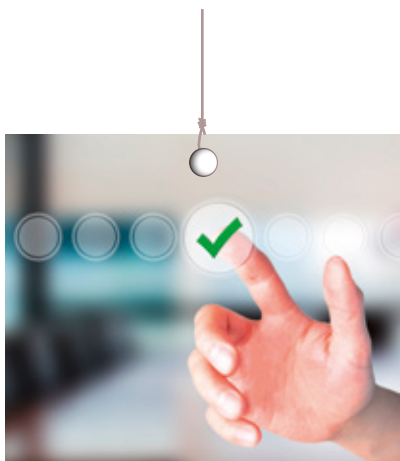
Els canvis que fa l'usuari se sincronitzen automàticament en connectar qualsevol dels dispositius amb què es treballa.

ON-LINE I OFF-LINE

Són descarregables per poder treballar també sense connexió a la xarxa.

ENTORN SENZILL I INTUÏTIU

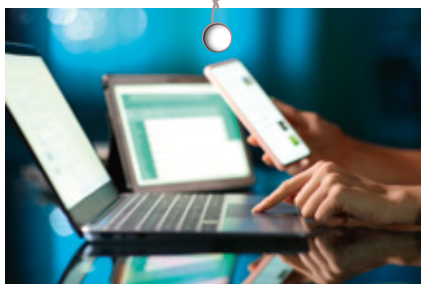
Des d'on poder accedir i treballar amb continguts digitals.

MULTISUPORT I UNIVERSAL

Són *responsive* i ajusten el seu contingut a qualsevol dispositiu: mòbil, tauleta, ordinador...

Tots els projectes digitals de Barcanova s'adapten i es visualitzen a totes les plataformes i a tots els entorns virtuals d'aprenentatge (EVA).

DIVERSITAT I RIQUESA DE RECURSOS

Per millorar la comprensió dels continguts: activitats interactives traçables, vídeos, presentacions, imatges interactives, suggeriments didàctics, enllaços, ludificació i... molt més!

QUÈ ÉS LA HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA?

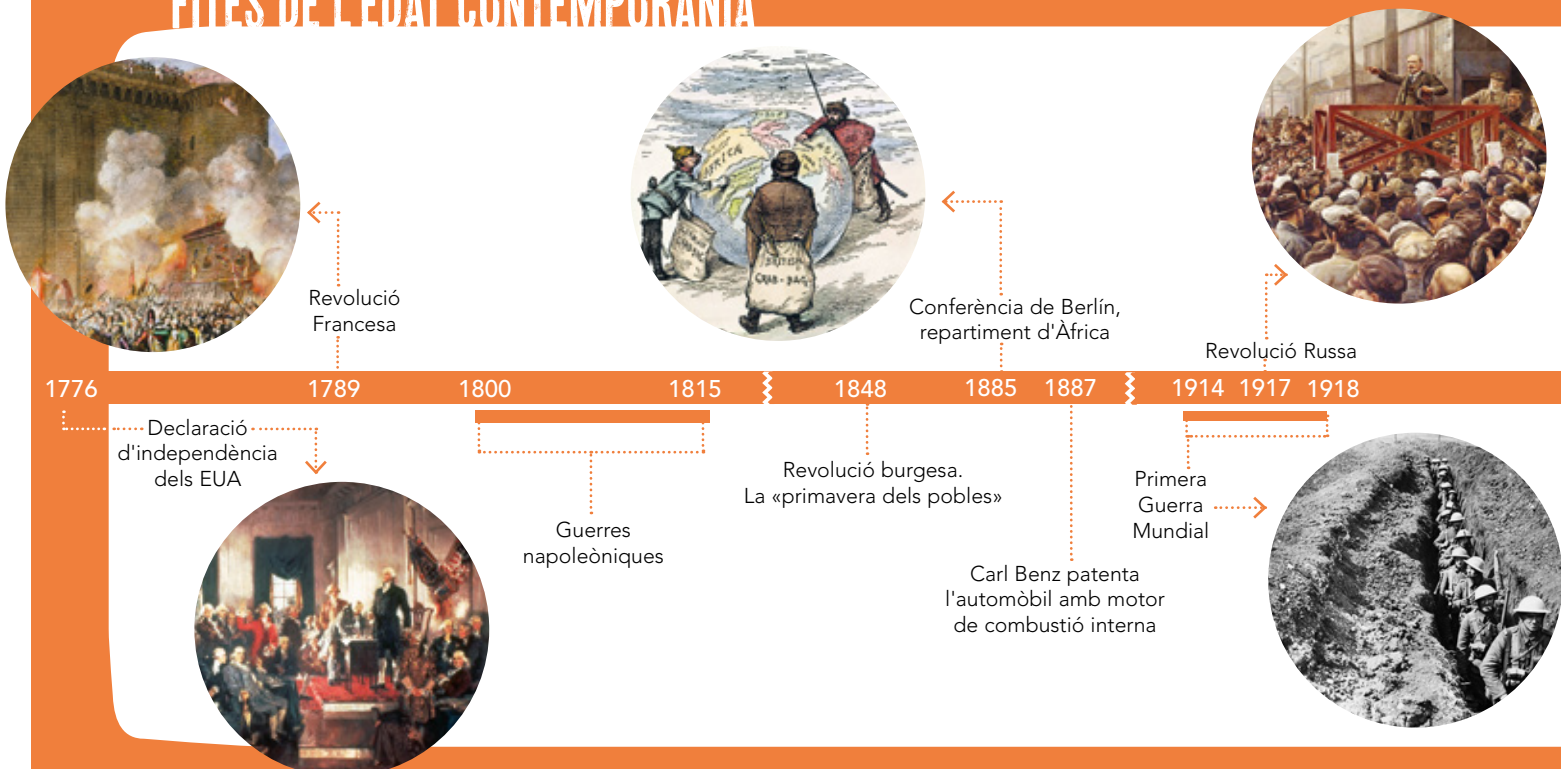
Fins a mitjan segle XIX, la història universal es dividia en tres grans períodes: edat antiga, edat mitjana i edat moderna. A partir de llavors va començar a utilitzar-se l'expressió «història contemporània». Al principi, el terme es referia només a un interès pels fets coetanis, pels esdeveniments més pròxims en el temps. Però, a poc a poc, es va anar obrint camí la idea de la història contemporània com un camp d'estudi nou, com una època diferent de la història universal. Aquesta novetat va ser el fruit d'una insatisfacció. Els primers historiadors professionals eren conscients que la seva societat tenia molt poc a veure amb la de l'Antic Règim. Les revolucions polítiques i les transformacions econòmiques experimentades des dels últims anys del segle XVIII havien deixat enrere l'ordre tradicional agrari, rural i aristocràtic. Una censura radical havia canviat el món.

La història contemporània és el període històric que estudia els dos últims segles de la humanitat. Es va iniciar a la fi del segle XVIII amb les revolucions polítiques ocorregudes a Amèrica del

Nord (1776) i a França (1789). En les primeres dècades del segle XIX, l'onada revolucionària que va recórrer Europa donà origen als estats nacionals i a un nou model de representació política entre la ciutadania i els seus governs. Paral·lelament es desenvolupà el procés de la Revolució Industrial, un canvi irreversible en les formes de producció econòmica i en les relacions socials. El segle XIX fou l'escenari d'aquesta «doble revolució» política i socioeconòmica. Fou el segle del liberalisme i del nacionalisme, de la cultura burgesa i de la fe en el progrés científic i material, de l'extensió de les relacions capitalistes i del sorgiment del moviment obrer, de l'exploració del món i del domini dels imperis europeus.

Tot això es va estroncar el 1914 amb l'esclat de la Gran Guerra, i ja res no va tornar a ser el mateix. El segle XX ha passat a la història com l'època de les catàstrofes de les guerres mundials, la violència massiva i la barbàrie, les grans ideologies totalitàries, les crisis econòmiques d'abast global i l'enfrontament entre les dues grans super-

FITES DE L'EDAT CONTEMPORÀNIA

potències, els Estats Units i la Unió Soviètica, sostingut durant dècades fins a l'ensulsiada del bloc comunista, ocorreguda després de la caiguda del Mur de Berlín (1989). Però no tot han estat ombres. El segle xx ha estat també l'època dels grans avenços tècnics i científics, l'explosió demogràfica, l'augment espectacular de l'esperança de vida, l'avenç de l'alfabetització, l'inici de l'emancipació de la dona, l'expansió de la democràcia, la lluita en defensa dels drets humans i la visibilitat i el progrés econòmic de l'anomenat Tercer Món.

En les primeres dècades del segle XXI, l'era de la globalització econòmica i tecnològica, i de la incertesa mediambiental, tenim tantes raons per a la preocupació com per a l'optimisme. L'estudi de la història ens permet conèixer els orígens i el desenvolupament del nostre món contemporani. I ens pot ajudar, també, a comprendre els problemes que afecten els éssers humans que viuen en societat, a entendre millor el nostre present i a tractar de millorar-lo.

